

POSTANOWIENIE

8 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 8 listopada 2023 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa M. D. i E. D.
przeciwko Syndykowi masy upadłości Banku w upadłości
o ustalenie i zapłatę oraz zobowiązanie do przedstawienia rozliczenia umowy
wraz z nowym harmonogramem spłat,
na skutek skarg kasacyjnych M. D. i E. D.
oraz Syndyka masy upadłości Banku w upadłości
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 19 października 2021 r., VI ACa 549/20,

podejmuje zawieszone postępowanie kasacyjne.

(E.C.)

UZASADNIENIE

(sporządzone w trybie art. 357 § 5 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c.)

Co prawda powodowie wniesli o podjęcie zawieszonego postępowania kasacyjnego (z uwagi na ogłoszenie upadłości pozwanego Banku) tylko w części dotyczącej żądania o ustalenie nieważności spornej umowy kredytowej, jednakże należało uwzględnić z urzędu okoliczności uzasadniające podjęcie tego

postępowania w całości, a zatem także co do ich roszczenia o zapłatę. Mianowicie zgodnie z art. 145 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (jedn. tekst: Dz. U. z 2022 r., poz. 1520; dalej: „pr. upadł.”) postępowanie sądowe w sprawie wszczętej przeciwko upadłemu przed dniem ogłoszenia upadłości o wierzytelność, która podlega zgłoszeniu do masy upadłości, może być podjęte przeciwko syndykowi tylko w przypadku, gdy w postępowaniu upadłościowym wierzytelność ta po wyczerpaniu trybu określonego w tej ustawie nie została umieszczona na liście wierzytelności.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wypowiedziano pogląd, że powołany art. 145 ust. 1 pr. upadł. nie obowiązuje w postępowaniu kasacyjnym (zob. postanowienia z 28 marca 2007 r., II CSK 464/06, z 9 listopada 2017 r., I CSK 672/17, z 25 lipca 2019 r., III CZP 10/19 oraz wyrok z 19 czerwca 2008 r., V CSK 433/07), a w konsekwencji na zasadzie art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. ma zastosowanie art. 180 § 1 pkt 5 lit b), ale z pominięciem art. 145 ust. 1 pr. upadł.

W sprawie zapadł wyrok, rozstrzygający żądanie powodów o ustalenie nieważności umowy kredytowej i o zapłatę, który stał się prawomocny przed ogłoszeniem upadłości pozwanego Banku, a zatem wywiera skutki prawne także w postępowaniu upadłościowym (por. art. 365 § 1 k.p.c. oraz art. 258 ust. 2 pr. upadł.).

W takim stanie rzeczy powodowie nie mają już prawnej możliwości, w ramach środków przewidzianych w postępowaniu upadłościowym, kontynuacji postępowania w odniesieniu do żądania ustalenia nieważności umowy kredytowej, ani też weryfikacji w tym postępowaniu upadłościowym prawomocnego rozstrzygnięcia w przedmiocie wierzytelności podlegającej zgłoszeniu do masy upadłości, zwłaszcza że uprawnienie przewidziane w art. 263 pr. upadł. dotyczy sytuacji, gdy przed ogłoszeniem upadłości nie zapadło jeszcze prawomocne orzeczenie sądowe. Odmierna interpretacja prowadziłaby do stanu niepewności powodów co do ich praw i obowiązków Syndyka masy upadłości pozwanego Banku oraz nieuzasadniony stan zawieszenia w tej materii, i to nawet nie wiadomo do jakiego momentu czasowego w przyszłości.

(E.C.)

[a]